

Зачепилівська районна державна адміністрація

Відділ освіти

Будинок дитячої та юнацької творчості

Всеукраїнська експедиція

учнівської та студентської молоді

«Моя Батьківщина – Україна»

Напрямок «Духовна спадщина мого народу»

З народною піснею по життю

2016 рік

Автор роботи: Білий Єгор, учень 9 класу, член гуртка «Літературне краєзнавство» Миколаївської ЗОШ I –III ступенів Зачепилівського району Харківської області.

Керівник: Чуб Тамара Миколаївна, вчитель української мови та літератури Миколаївської ЗОШ I –III ступенів Зачепилівського району Харківської області, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, керівник гуртка «Літературне краєзнавство», т. 953623.

*Велике щастя, люди, на цій Землі нам жити,
У пісні та в любові своїх дітей ростити,
Із Господом творити і всьому навчатись,
Людей, добра й роботи ніколи не цуратись...*

В народі кажуть, що українець співає все життя. Так нам від Бога дано, і в тому сила ментальності нашого народу. Було заборонено мову, щепили до нашої культури те, що зроду-віку їй невластиве. Але нація збереглася. І чи не завдяки тому півмільйонному пісенному вінку, котрим завітчана Україна – єдина держава у світі, яка має таку багату пісенну спадщину. Українська пісенність – дорогоцінне надбання поетичного генія народу, нев'януча окраса його духовної культури. В ній – його боротьба і здобутки, сподівання і почуття. В пісні душа народу, і поки живе народна творчість, поки живе і народ. Тож обов'язок кожного українця – зберегти пісенні скарби нашого народу, розвивати і продовжувати культурні традиції, донести їх до майбутніх поколінь. В цьому глибоко переконаний і наш земляк, справжній поціновувач української народної пісні, художній керівник Полтавської обласної філармонії, Заслужений працівник культури України Федір Іванович Кривенко. Це переконання стало сенсом всього його життя, його творчої діяльності.

Життєвий шлях героя моєї розповіді розпочинався в селі Абазівка Зачепилівського району Харківської області. Сосновий ліс, тиха, спокійна річка Берестова, пишні трави лугов... Чарівна природа рідного краю з дитячих років формувала у нашого земляка почуття прекрасного. Народившись у працьовитій дружній сім'ї Кривенків, хлопчина прислухався до неспішних оповідок дідуся Сави Несторовича і пісень бабусі Мокрини Іванівни. Батько Іван Савич працював у колгоспі ветеринаром, мама Ніна Григорівна – на різних роботах, найчастіше в польовій бригаді. Нелегкими були 50-і роки ХХ століття, дорослі багато працювали, зате, коли випадала вільна хвилина – які ж гарні пісні злітали над їхнім подвір'ям! Злітали і линули над селом, хвилюючи, зачаровуючи. Співучою була родина, тому й недивно, що і в хлопця чутлива душа, гарний голос і слух. До речі, мати Ніна Григорівна протягом 30 років

була учасницею жіночого фольклорного ансамблю «Веселка», відомого далеко за межами району. Отож народна пісня у Федора Івановича в крові. З дитинства всотував у себе життєву науку, мамину пісню та святе українське слово і вже тоді культивував у своїй відкритій душі все, що допомогло у майбутньому стати справжньою, чесною та проникливою людиною. Легко й швидко навчався всьому, що бачив. Всім серцем, з самого малку відчував, що вірний шлях у житті там, де пісня, де щире слово та музичні візерунки.

У 7 років Федя пішов до школи, навчався добре, мав багато друзів. Після закінчення Абазівської восьмирічки продовжив навчання в Красноградській середній школі № 1. Все, що відбувалося на культурному просторі рідного села, все проживав особисто – на сцені, за лаштунками та за нотами... і мріяв, мріяв робити людей щасливими, даруючи їм своє мистецтво. У постійній кропіткій, творчій роботі та у важкій праці над собою мрія почала збуватися.

Першим її етапом було Гадяцьке культпросвітнє училище, яке в 1969 році закінчив з відзнакою. Після служби в армії оселився в Полтаві, як виявилось, на все життя. Закінчив Харківський державний інститут культури. Трудовий шлях Ф.І.Кривенка великий і різноманітний. Працював художнім керівником автоагрегатного заводу, хормейстером Полтавського обласного музично-драматичного театру ім. М.Гоголя. Протягом багатьох років Ф.І.Кривенко був викладачем, завідувачем учбовою частиною річних обласних курсів підготовки керівників гуртків художньої самодіяльності. І скрізь про нього відгукуються як про здібного керівника, талановитого музиканта і хормейстера. Колективи під його керівництвом досягали високих результатів. Та, без сумніву, найяскравіші періоди його життя – це робота в Заслуженому ансамблі пісні і танцю «Лтава» ім. В.Міщенка та в хорі «Чумацький шлях». Про ці колективи – трохи докладніше.

Отже, в 1979 році Ф.Кривенко став хормейстером, а згодом художнім керівником Заслуженого ансамблю пісні і танцю «Лтава» Полтавського міського Будинку культури. Більше 60 років цей колектив дарує людям могутній заряд духовної енергії і краси, які несуть у собі народні пісні та танці.

До речі, в ньому розпочинали свою творчу діяльність багато талановитих митців, зокрема, народна артистка України, повний кавалер ордена Княгині Ольги, Герой України Раїса Кириченко. Ансамбль несе до сердець глядачів величну і ніжну українську пісню – пісню-сповідь, пісню-думу, іскрометний український танок. Колектив витримав випробування часом. Його твори – це візитна картка полтавського краю, голос його душі, сповідь його серця. Тут і тихий шепіт верб біля Ворскли, і лагідна мамина колискова, і жарти полтавських солох, і молодецька енергія козаків та дівчат, що десь біля ставу на греблях наспівують гарних пісень. Артисти влаштовували експедиції по селах Полтавщини, відшукували старожилів, записували від них пісні, а потім, талановито обробивши їх, даючи їм свіжі і нові акордові фарби, яскравий колорит, надавали їм нове життя, рятуючи від забуття та спотворення. Ці пісні та вокально-хореографічні композиції, мов дорогі діаманти, знову спалахують на концертах у виконанні ансамблю.

Гордий Федір Іванович з того, що являють собою «Золотий фонд» українського фольклору зачерпнуті з народних джерел пісні та композиції «Кружало», «Рогоза»(м.Кобиляки), «Ткачики»(Кременчуцький район), «Санжарівка»(с.Н.-Санжари), «Василечки», «Поюлиця», «Травко, моя травко», «Ой зіронько ти вечірняя»(Лохвицький район), «Ой на ставку», «Любив Пилип Яриноньку»(Карлівський район) і багато інших.

Очоливши провідний колектив області, він багато працює над обробками українських народних пісень, поповнює репертуар хору українськими, історичними, козацькими та стрілецькими піснями, створює прекрасні обробки для хору. У роботі над творами намагається трактувати їх надзвичайно творчо та із збереженням самобутності та колориту. Протягом років було створено незабутні концертні програми такі, як «Пісенне джерело Полтавського краю», «Слово калинове», «Отамане, батьку наш», «Добрий вечір тобі, пане господарю», «Пісні козацької слави», «Найкращі пісні України».

Не уявляє свого життя без пісні, музики, танку наш земляк, робить все для того, щоб духовне багатство народу, справжній його скарб – фольклор –

виражав душу народу, його бачення навколишнього світу, відображав і доносив до майбутніх поколінь події, що відбувалися протягом віків. Саме Кривенку Ф.І. належить прекрасна концертна програма, до якої ввійшли фольклорні твори, вдало підібрані цікаві нові пісні, що користуються великим успіхом у глядачів. Ось такі, як «Гречаники», «Чепурушка», «Долиною туман тече», «Ой чого ти почорніло», вокально-хореографічна композиція «Полтавський викрутас». Не злічити перемог і призових місць колективу в різноманітних оглядах, конкурсах, фестивалях. Вражає органічна єдність високої виконавської майстерності та народного мистецтва з його неповторним колоритом. Пісні та танці ансамблю «Лтава» перелетіли через кордони, підтвердивши, що в своїх концертних програмах мають могутнє національне коріння. Досить лише назвати країни, в яких побували артисти, дбайливо зберігаючи і несучи до глядачів безцінне пісенне розмаїття, даруючи своє мистецтво глядачам: Болгарія, Австрія, Чехословаччина, Туреччина, Єгипет, Німеччина, Франція, Польща, Росія. Уже в наш час ансамбль постійно бере участь у творчих звітах Полтавщини в Палаці «Україна» м. Києва, на Міжнародному «Сорочинському ярмарку», демонструє свою майстерність на міжнародних фестивалях в Росії, Польщі, Німеччині. Без його незабутніх виступів не обходиться і конкурс ім.П.Вірського в м. Харків, і свято «Полтавської галушки», і День Перемоги. Федір Іванович створює чудові аранжування для вокальних ансамблів та хорів, пише вірші, має великий концертний репертуар.

У 1992 році Ф.І.Кривенко створює в державному обласному підприємстві «Полтававодоканал» самодіяльний чоловічий хор «Чумацький шлях», якому за високий рівень майстерності було присвоєно звання «Народний самодіяльний». Як керівник цього колективу Федір Іванович проводив велику роботу по пропаганді української народної пісні, вдосконаленню виконавської майстерності, вів активну концертну діяльність як на Полтавщині, так і в багатьох містах України, за кордоном. Під час виступу колективу в Німеччині кореспондент Гюнтер Бергман писав: «Різноманітні козацькі пісні у виконанні хору чарують не лише звучанням, але й колоритом своєї батьківщини, її духом.

Український фольклор відображає любов до природи, свого народу і занурює слухача у зовсім інший світ.»

Кожен виступ колективу – це свято музики, пісні, українського національного мистецтва, на якому виховуються покоління будівничих нової незалежної України.

З 2006 року Федір Іванович – художній керівник Полтавської обласної філармонії. В 2009 році йому присвоїли звання «Заслужений працівник культури України». Має багато нагород, грамот, відзнаку Міністерства культури і мистецтв України «За досягнення в розвитку культури і мистецтва», дипломів, подяк місцевих органів влади, обласного управління культури. Захоплено відгукується про нашого земляка заступник начальника Управління-начальник відділу охорони культурної спадщини та культурної політики Управління культури Полтавської облдержадміністрації, заслужений працівник культури України В.В.Вождаєнко: «Приємно, що будучи головним режисером багатьох мистецьких програм, мені випала доля працювати і вирішувати творчі завдання з такою шанованою людиною, як Федір Кривенко.

Ця людина по-справжньому є гордістю всього українського мистецького простору і продовжує високо нести звання справжнього митця та видатного культурного діяча! Федір Іванович – фахівець високого класу. За що б не брався, робить на відмінно. Не полишає новаторських пошуків, експериментів.»

Приємно чути такі відгуки про нашого земляка. Ми горді з того, що зачепилівська земля народила такого талановитого сина, патріота України, справжнього цінителя української народної пісні. Тож нових здобутків митцеві на благодатній ниві творчості, яка возвеличує рідну країну та її мудрий талановитий народ!